

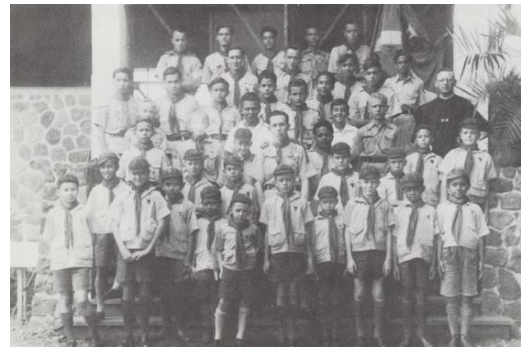
Gerard Schouten

Gerard Schouten is geboren op 16 april 1927 in Amsterdam. Hij was de zoon van Hendrik Schouten (30 mei 1901) en Elisabeth Taalman (1905). Zijn broer Hendrik (Henk) Schouten werd geboren op 19 juli 1928 in Amsterdam. Zijn ouders vertrokken in 1929 met de J.P. Coen naar Nederlands Indië. Zijn vader was technisch ambtenaar bij de PTT in Bandung.

In 1933 zat Gerard in de derde klas van de RK lagere school St. Bergmans in Bandung. Zijn onderwijzeres was mej. Zus van 't Hagt, die ook akela was bij zijn Scoutinggroep. Later ging hij het Christelijk lyceum in Bandung.

Aan de parochie van de Heilige Petruskerk in Bandung waren twee padvindergroepen verbonden; Groep 8, St. Tarcisius Blauw en groep 25 St. Paulus Geel Zwart. De scouts spraken altijd over "geel-zwart" en "blauw". Beide groepen hadden pastoor Jan Berkhout (OSC) als aalmoezenier. Gerard en zijn broer waren welp en verkenner bij groep 8, Blauw, St. Tarcisius. Zijn groep werd in 1930 opgericht en groeide snel uit tot vier/vijf welpennesten, vier patrouilles en een goed geleide voortrekkersstam. Er werd veel aandacht besteed aan vaardigheidseisen, zoals koken, houthakken, EHBO, Kompas lezen, en pionierswerk met bamboe als bouw materiaal. Op de foto staat hij op de onderste rij als derde van rechts. Als 10 jarige ging hij kamperen met de welpen en pastoor de Bekker ging mee als aalmoezenier.

In Moesson schrijft hij Gerard na de oorlog: *Door de padvindders werd deelname aan het verzet tegen de Japanse bezetter gestimuleerd door het zogenaamde Padvindders Hulpdienst Bureau. Gerard was patrouilleleider en had wel wat aanzien en verantwoordelijkheid en, minstens zo belangrijk, een rijbewijs. Door de Japanners in beslag genomen wapens werden opgeslagen aan het eind van de Papandajanlaan in Bandung in de Artillerie Constructie Winkel. De verkenners klommen, als de Japanse patrouille voorbij was, over de muur en smokkelden munitie en wapens.*

Na de capitulatie op Japan, wordt Kapitein Reinder Gebbinus (Bies) de Lange, officier bij de generale staf, actief in het verzet. Hij gaf leiding aan één van de belangrijkste verzetsgroepen in Bandung; het Java-Legioen. Groepen van Molukse ex-militairen sloten zich bij hem aan. Scouts en scholieren werden ingezet voor verbindingsdiensten. Onder hen waren onder andere scouts van de katholieke St. Tarcisiusgroep (Gerard Schouten, Herfi Bouman en Dick van Logchem) en St. Petrusgroep (Joop en Kees van Erp, Jan Terluin, Ben van Vianen en Wim Kagie) en van de neutrale St. Jorisgroep (Piet en Sjaak van den Brink, Han Mets). Andere scouts waren Henk de Lange, Henk Greeven en Max Schilling.

De groep scouts stond onder leiding van hopman 'luitenant' Van der Vorst. Gerard Schouten beschrijft later hoe hij zich bij deze groep aansloot; *In 1942 kreeg ik als oudste verkenners een verzoek om zich bij de voor hem onbekende vaandrig Van der Vorst te melden. Deze woonde bij de Familie van den Brink. De KNIL had de strijd niet vol kunnen houden. De vaandrig vroeg of ik wilde meehelpten om de guerrillastrijders die in het zuiden van de Preanger doorvochten, te bevoorraden. Wapens, munitie, medicijnen, benzine en conserven waren welkom. Met hulp van ander Scoutingvrienden kon ik direct aan de slag.*

De vijftienjarige Nederlands-Indische Herfi Bouman beschrijft: *'We moesten guerrilla's die hoog in de bergen zaten van allerlei etenswaren, wapens en munitie voorzien. Ook moest ik mensen met duistere praktijken bespioneren en 's nachts op de uitkijk staan. Dan droeg ik in een KNIL-rugzakje een deken tegen de kou.'*

De scouts werden bijeengebracht op een plantage in de bergen van de Preanger vlakbij Bandung. Ze werden daar geoefend door Indisch-Nederlandse, Ambonense, Menadonese en Timorese ex-KNIL-militairen. Er werden schietoefeningen gehouden die in de wijde omtrek te horen waren.

Op 27 augustus deed de Kempeitai (Japanse militaire politie) een inval in de woning van Van der Vorst in Tjoemboeloeit, ten noorden van Bandung. Van der Vorst werd gearresteerd en met hem ongeveer honderdzestig jongeren, van wie een deel na hun vlucht gegrepen werd. Max Schilling wist te vluchten in de richting van het Dago-theehuisje. Hij werd uiteindelijk gepakt en op 28 augustus geëxecuteerd.

De opgepakte jongeren werden, na enige tijd in de Soekamiskin-gevangenis opgesloten te zijn geweest, naar burgerinterneringskampen, onder andere in Tjimahi, overgebracht. Veel Scoutingvrienden in de verzetsorganisatie overleefden de oorlog niet. Ook van der Vorst is door de Japanners geëxecuteerd.

Gerard kwam eerst terecht in Kamp Baros 6 in Tjimahi. Ook zijn vader en broertje kwamen terecht in dit kamp. Gerard woonde in 1944 in huisje 12 A aan de Hoofdstraat samen met 11 mannen. Het kamp was op dat moment een jongenskamp. Het lag in het zuidelijk stadsdeel van Tjimahi, aan weerszijden van de Barosweg en was eerder een krijgsgevangenkamp en vrouwenkamp, maar op 20 juli 1944 werden alle vrouwen verplaatst naar het Bloemenkamp in Bandjoebiroe. Het kamp bestond uit twee delen aan weerskanten van de Barosweg: aan de westzijde het "Willemstraat-gedeelte" en aan de oostzijde de "Baroskant". De technische improvisaties die zich, onder andere in de Jappenkampen, veelvuldig voordeden konden worden opgelost met de vaardigheden die Gerard door bekwame leiders waren bijgebracht. In dit kamp waren ruim duizend jongens van 11 tot 20 jaar samen met enkele honderden volwassenen opgesloten. Dit kamp was het enige in Nederlands Indië dat voor verreweg het grootste deel bestond uit jongeren, waarvan de jongsten 11 jaar waren. Het kamp bestond uit een groot aantal huisjes/barakken met ieder 10-12 jongens. Het was waarschijnlijk een van de meest humane kampen. Al de jongens in dit kamp waren uitgekozen om zware arbeid te verrichten, zoals goederentreinen laden en lossen, landbouwvelden ompatjoelen, overleden geïnterneerden begraven en andere soortgelijke werkzaamheden. Een gelukkige omstandigheid voor dit kamp was het relatief grote aantal leraren, jeugdleiders en predikanten die in staat waren goede leiding te geven. In het kamp werden scoutingactiviteiten aangeboden aan de jongens. Of Gerard actief was bij Scouting in het

kamp is niet bekend. Gerard hoorde in de kampen geruchten dat pastoor de Bekker was opgepakt en verhoord was door de Kempetai. Later bleek dat hij ook actief was in het verzet. Hij overleed in de Soekamiskin gevangenis in Bandung op 28 december 1943.

Gerard verhuisde naar Nederland en ging wonen in Leidschendam.

Meer informatie

[Verzetsmuseum | Belangrijkste verzetsgroepen in Nederlands-Indië](#)

[Moesson | 1 mei 1986 | pagina 23 - Moesson Digitaal Tijdschriftenarchief \(pictura-dp.nl\)](#)

[Moesson | 15 oktober 1994 | pagina 31 - Moesson Digitaal Tijdschriftenarchief \(pictura-dp.nl\)](#)

[Moesson | 1 september 1996 | pagina 49 - Moesson Digitaal Tijdschriftenarchief \(pictura-dp.nl\)](#)

[Moesson | 1 juni 2002 | pagina 45 - Moesson Digitaal Tijdschriftenarchief \(pictura-dp.nl\)](#)

[Moesson | 15 augustus 1990 | pagina 11 - Moesson Digitaal Tijdschriftenarchief \(pictura-dp.nl\)](#)

Jongens in Mannenkampen, Hans Liesker

[Tjimahi \(japanseburgerkampen.nl\)](#)

[Baros 6 \(japanseburgerkampen.nl\)](#)

In naam van de keizer. Jongens in de kampen te Bandoeng. 1942-1945. 2602-2605.

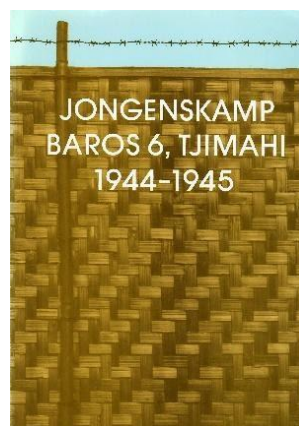
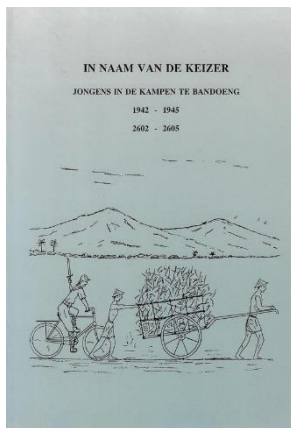
Lavaleije, Theo ea

[Jongenskamp Baros 6, Tjimahi 1944-1945 - Dick van Engelenburg | gedrukt boek |](#)

[Bibliotheek.nl](#)

[Scheringa / Schoutrop - Stichting Neerlandsch Verzetsmonument](#)

[Oost-Indië: Stamkaarten Ambtenaren | Nationaal Archief](#)

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.